

ZPRAVODAJ MATICE ČESKÉ

sekce Společnosti Národního muzea

Číslo 15

Praha, září 2008

Jubileum prof. Pavla Spunara

Své osmdesátiny oslavil v Praze 21. května letošního roku univerzitní profesor PhDr. Pavel Spunar, CSc., bývalý předseda Matice české. S Prahou je spojen celým svým životem – narodil se zde roku 1928 a studoval na Filozofické fakultě Karlovy univerzity hudební vědu, dějiny umění, paleografii a kodikologii. Navštěvoval též knihovnické kurzy organizované fakultou. Roku 1952 byl promován doktorem filozofie.

Jeho vědecká dráha začala v Památníku národního písemnictví na Strahově. V roce 1953 se stal pracovníkem nového Kabinetu filologické dokumentace, který shromažďoval informace o literárních středověkých památkách. Za devět let přešel do Kabinetu pro studia řecká, římská a latinská ČSAV, kde působil v oddělení pro středověk a humanismus a setrval zde až do současnosti. V roce 1968 obhájil kandidátskou práci o původu Vyšehradského kodexu.

S nástupem svobodných poměrů po roce 1989 se Pavlu Spunarovi dostalo řady ocenění – byl zvolen řádným členem Učené společnosti České republiky, zastával řadu funkcí v Akademii věd České republiky a v roce 2003 mu byla Akademií věd udělena za přínos historickým vědám medaile Františka Palackého. Přednášel též na Filozofické fakultě Karlovy univerzity a na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, kde se habilitoval a roku 1995 obdržel profesuru.

Z bohaté publikační činnosti prof. Spunara je širší veřejnosti především známé rozsáhlé dílo *Kultura českého středověku* z roku 1985 a *Kodex vyšehradský* (spolu s A. Merhautovou, 2006). Odborné kruhy oceňují jeho paleografické a kodikologické studie a soupisy rukopisů a historických pramenů.

Prof. Spunar je znám svým organizačním a moderátorským talentem. Ten

uplatnil v devadesátých letech jako předseda Matice české, sekce Společnosti Národního muzea. Této funkce se s ochotou ujal ve složité době, kdy se navazovala kontinuita s předchozím vývojem, přetržená po dobu téměř čtyřiceti let, a hledala nová náplň činnosti Matice. Prof. Spunar jako vědec a historik kladl důraz především na úroveň přednáškové činnosti, na výběr témat a přednášejících. Nezapomenutelnými zůstávají diskuse po přednáškách, vedené prof. Spunarem, které přenášely posluchače do univerzitního prostředí a dávaly jim prožít obohacující atmosféru odborných debat. Doplňky, připomínky a náměty prof. Spunara vyústily vždy téměř do samostatných přednášek, rozvíjejících probírané téma do dalších inspirujících souvislostí.

Spolu s činností prof. Spunara v Matici české je třeba též připomenout zásluhy jeho manželky Mgr. Tatyány Spunarové, dlouholeté jednatelky Matice. V nelehkých dobách před rokem 1989, nepřejících samostatným spolkovým aktivitám, přispěla svou obětavostí a vytrvalostí značným dílem k tomu, že Matice mohla ve své práci pokračovat.

Matice česká přeje jubilantovi do dalších let hojnost životní energie k uskutečnění všech jeho vědeckých i osobních plánů. Děkuje mu zároveň za přínos, který znamenalo jeho předsednictví pro Matici českou.

Ad multos annos!

Výbor Matice české

ZÁŘÍ 2008

Středa 24. září 2008: Biedermeier. Umění a kultura v českých zemích 1814 – 1848

Vede: PhDr. Radim Vondráček, autor výstavy (Uměleckoprůmyslové muzeum)

Sraz zájemců o komentovanou prohlídku výstavy bude ve 14.30 hod. před hlavním vchodem do Jízdárny Pražského hradu.

ŘÍJEN 2008

KULTURNĚ HISTORICKÝ ZÁJEZD

Sobota 4. října 2008: Literární toulky Vodňanskem

Chelčice – rodiště českého myslitele Petra Chelčického, prohlídka pamětní síně P. Chelčického s autorkou expozice a kronikářkou obce pí Mgr. Klárou Muškovou, prohlídka interiéru hodnotného kostela sv. Martina s románským vstupním portálem, barokní kaple sv. Maří

Magdaleny na Lázni. **Lomec** – prohlídka unikátního poutního barokního kostela Jména Panny Marie, včetně meditační zahrady. **Vodňany** – oběd v hotelu Prajer, prohlídka historických památek města s ředitelkou Městského muzea a galerie ve Vodňanech Jitkou Velkovou, prohlídka muzea s expozicí Rybářské tradice ve Vodňanech v bývalé synagoze, návštěva galerie a pamětních síní Františka Heritese a Julia Zeyera. Prohlídka Vodňanských Benátek, dále původně gotického děkanského kostela Narození Panny Marie s vnitřní výzdobou od Mikuláše Alše, středověkého městského opevnění, bývalého hřbitova a domu U Čápů, kde žil Julius Zeyer. **Pražák** – hodnotná výklenková kaplička na návsi s malovanou výzdobou podle návrhů Mikuláše Alše, cenný židovský hřbitov.

Odjezd: 7.00 hod. od Lékařského domu na nám. I. P. Pavlova. Cena: **300,- Kč** (pro členy Společnosti Národního muzea), **350,- Kč** – ostatní. Návrat do Prahy bude kolem 20 hodiny.

Přihlášky včetně zaplacení zájezdu se přijímají do konce září 2008. Vstupné do památkových objektů se nezapočítávají do ceny zájezdu.

MIMOPRAŽSKÉ VYCHÁZKY

Sobota 11. října 2008. Slavnost při příležitosti 100. výročí úmrtí Svatopluka Čecha (1846 – 1908) od 14 hod. před domkem S. Čecha v Obráství u Mělníka.

V rámci kulturního programu vystoupí s projevy:

Jitka Zimová, starostka obce Obráství

PhDr. Magdalena Pokorná, CSc., předsedkyně Matice české

Prof. PhDr. Jaroslava Janáčková, CSc.

Při této příležitosti bude odhalena informační tabule o životě a díle S. Čecha na jeho domku v Obráství a zazní několik ukázek z jeho tvorby. Po skončení kulturního programu, který se částečně bude konat v domku S. Čecha, je možné navštívit novou expozici v Památníku Bedřicha Smetana na Lamberku.

Odjezd autobusem do Obráství bude z autobusového nádraží u stanice metra trasy C – Nádraží Holešovice ve 12.30 hod. (stanoviště č. 10).

Středa 15. října 2008. Komentovaná prohlídka ateliéru Zdenky Braunerové a výstavy ve Středočeském muzeum v Roztokách u Prahy – Zdenka Braunerová mezi námi s autorem a pracovníkem muzea PhDr. Miloslavem Vlkem.

Sraz zájemců bude ve 13.30 hod. u pokladen na Masarykově nádraží. Pro omezený počet účastníků, nutná rezervace předem na tel. 224 497 333!

PRAŽSKÉ VYCHÁZKY**Středa 8. října 2008. Ústav pro studium totalitních režimů**

Seznámení s činností nově vzniklého archivu, dokumentující činnost tajných služeb komunistického systému v Československu.

Vede: Miroslav Lehký, náměstek ředitele ústavu

Sraz zájemců bude ve 13:45 hod. na zastávce tramvaje č. 5, 9, 26 – Husinecká.

Pro omezený počet účastníků, nutná rezervace předem na tel. 224 497 333!

Středa 22. října 2008. Vojenský historický archiv

Seznámení s činností vojenského archivu včetně prohlídky historických prostor pražské Invalidovny.

Vede: PhDr. Julius Baláž, CSc., ředitel archivu

Sraz zájemců bude v 15 hod. před hlavním vchodem do Invalidovny (Praha 8, Karlín).

Pro omezený počet účastníků, nutná rezervace předem na tel. 224 497 333!

LISTOPAD 2008**PODZIMNÍ PŘEDNÁŠKOVÝ CYKLUS****ČESKÝ ROZHLAS A LITERATURA**

Úterý 4. listopadu 2008: Hry Josefa Kajetána Tyla v rozhlasové interpretaci

Úterý 11. listopadu 2008: Jan Nepomuk Štěpánek: Čech a Němec. Jediná moderní inscenace neinscenovatelné komedie

Úterý 18. listopadu 2008: Karel Hynek Mácha: Máj. Klenoty a nesmysly v rozhlasových nahrávkách

Přednášky připravuje PhDr. Alena Zemančíková.

Konají se od 17 hod. v přednáškovém sále hlavní budovy Národního muzea, Václavské náměstí 68, Praha 1.

PRAŽSKÉ VYCHÁZKY

Středa 12. listopadu 2008. Česká televize – programová studia a vysílací technika

Vede: Ing. Lubor Otáhal, Česká televize

Sraz zájemců bude v 15 hod. před hlavní vrátnicí České televize na Kavčích horách.

Pro omezený počet účastníků, nutná rezervace předem na tel. 224 497 333!

MIMOPRAŽSKÁ VYCHÁZKA

Sobota 22. listopadu 2008. Literární a kulturní toulky Kolínem

Vede: Mgr. Iva Bydžovská, Knihovna NM

Sraz zájemců bude v 7.45 hod. u pokladen na Hlavním nádraží. Návrat do Prahy bude kolem 18 hodiny. Možnost oběda.

Program: Regionální muzeum (expozice Dějiny královského města Kolína, expozice věnovaná Josefu Svatopluku Macharovi, Pravěk Kolínska), kostel sv. Bartoloměje (výstup na zvonici), prohlídka původně gotického kostela sv. Víta v Zálabí, hřbitov, pozůstatky bývalého hradu a zámku, zříceniny hornického kostelíka Všech svatých.

PROSINEC 2008

Úterý 16. prosince 2008. Předvánoční setkání ve Chvalském zámku

Od 16.00 hod. v reprezentačních prostorách objektu.

Adresa: Chvalský zámek, Na Chvalské tvrzi 857, Praha 20 – Horní Počernice

Spojení: od konečné stanice metra linky trasy B – Černý Most busem č. 221, 222, 223, 261, 273, 353, 303, 304, 398, první zastávka – Chvaly

ÚŘEDNÍ HODINY MATICE ČESKÉ

Placení členských příspěvků, přijímání nových členských přihlášek **každou první středu v měsíci od 15 do 17 hod. v hlavní budově Národního muzea** na Václavském náměstí (z vrátnice volejte linku 333 nebo 346). **Prosíme o dodržování úředních hodin!**

Obracejte se zde na paní Milenu Brusovou, pokladní Matice české (tel. 723 731 429). Členské příspěvky a přihlášky se také přijímají během všech akcí Matice české. Nové legitimace (příp. duplikáty) se

vystavují až po schválení výborem Společnosti Národního muzea, které předkládá jednatel MČ.

Nabídka: Vlastivědná společnost Žerotín Dřevohostice nabízí členům Matice české CD s nahrávkou Schreierovy vánoční mše Missa pastoralis in C boemica, která byla rovněž představena na předvánočním setkání v Národním muzeu v roce 2007 (cena CD je 150,- Kč). Dále nabízí za 75,- Kč barevnou publikaci, která seznamuje blížeji s osudy moravské vánoční mše Josefa Schreiera, rovněž se zde dočtete o koncertu v Národním muzeu. V případě zájmu kontaktujte jednatele MČ (tel. 224 497 333), který zajistí hromadnou objednávku.

SEZNAM ČLENSKÝCH VÝHOD

Seznam nakladatelství, která poskytují slevu

Nakladatelství ARSCI

poskytuje slevu 20 % v sídle nakladatelství Hellichova 7, Praha 1 – Malá Strana
tel./fax: 251 510 840, tel. 222 363 749
e-mail: arsci@arsci.cz
aktuální přehled na www.arsci.cz
návštěvní doba: po–pá 10–12, 13–17 hod.

Nakladatelství Brána

poskytuje slevu 35% na knihy v sídle nakladatelství. Jankovcova 18/938, Praha 7
tel. 220 191 313, e-mail: info@brana-knihy.cz

Nakladatelství Deus

D-CONSULT
poskytuje slevu 35% na knihy v sídle nakladatelství. Jankovcova 18/938, Praha 7
tel. 220 191 313

Nakladatelství Paseka

poskytuje slevu 20 % na většinu vlastní produkce. Ibsenova 3, Praha 2 – Vinohrady
tel. 222 518 176
e-mail: praha@paseka.cz
prodejní doba: po–pá 9.30–19 hod.

Nakladatelství Lidové noviny

poskytuje slevu 10 %, Vinohradské knihkupectví ul. Jana Masaryka 58, Praha 2 – Vinohrady
tel. 224 250 365, e-mail: knihkupectvi@nlm.cz
prodejní doba: po–pá 8.30–18 hod.

Knihkupectví U svatého Jindřicha Karmelitánské nakladatelství

poskytuje slevu 10 % na produkci nakladatelství Vyšehrad. Jindřišská 23, Praha 1 – Nové Město
tel. 224 212 376
prodejní doba: po–pá 9-19 hod., so 9-13 hod.

Nakladatelství Libri

poskytuje slevu 20 % ve svém sídle Na Hutmance 7, Praha 5 – Jinonice,
tel. 251 613 119

prodejní doba: po–pá 9–16 hod.

Nakladatelství Kalich

poskytuje slevu 20 % na vlastní produkci. Jungmannova 9, Praha 1 – Nové Město
tel. 224 947 505
prodejní doba: po–pá 9-18 hod., so 10-14 hod.

Nakladatelství Janua

poskytuje slevu 20 %. V Háji 32, Praha 7 – Holešovice
tel. 220 803 491, 602 648 107
cajova.janua@seznam.cz

Nakladatelství Portál

poskytuje slevu 10 % na vlastní produkci. Jindřišská 30, Praha 1 – Nové Město
tel. 224 213 415
prodejní doba: po–pá 9–18 hod. Klapkova 2, Praha 8 – Kobylisy,
tel. 283 028 203

prodejní doba: po–pá 9–17 hod.

Nakladatelství Karolinum

poskytuje slevu 10 % na vlastní produkci. Celetná 18, Praha 1 – Staré Město
tel. 224 491 448, prodejní doba: po–pá 9–19 hod. so–ne 11–17 hod.

Národní muzeum

poskytuje slevu 10 % jen na své knihy ve své prodejně v hlavní budově Národního muzea.

- Členové Matice české vedle volného vstupu do všech expozic Národního muzea v České republice mají nárok i na slevy v některých pražských nakladatelstvích a knihkupectvích, a to vždy po předložení legitimace Společnosti Národního muzea (popř. i dokladu o zaplacení členského příspěvku). Seznam nakladatelství a knihkupectví naleznete také na webových stránkách Matice české.
- Členové Společnosti Národního muzea jsou osvobozeni od registračního poplatku ve studovně Knihovny Národního muzea, jestliže se prokáží legitimací SNM a dokladem o zaplacení členského příspěvku za příslušný rok.
- ARS VIVA cesty za uměním (specializovaná cestovní kancelář) poskytuje slevy na všechny zájezdy po předložení legitimace SNM na adrese: Muchova 9/223, Praha 6 (po–čt 10–13 a 14–18 hod., pá 10–15 hod.), tel. 233 324 099, e-mail: arsviva@arsviva.cz, www.arsviva.cz
- Členům Společnosti Národního muzea je poskytována sleva 10 % na brýle a vyšetření zraku v Optice Lutea, Lípová 12, Praha 2 (po–pá 9–18 hod.), tel.: 224 919 487, jan.matl@optikalutea.cz, www.optikalutea.cz.

Knihovna Národního muzea

Václavské náměstí 68, 115 79 Praha 1

Vznikla společně s Národním muzeem v roce 1818. Od roku 1891 sídlí v hlavní budově NM na Václavském náměstí. Je jednou z největších knihoven s historickými knižními fondy (3,6 milionu svazků) v České republice. Vzhledem k unikátnosti knihovních fondů jsou výpůjčky umožňovány pouze prezenčně do studovny. Pro studium některých druhů literatury platí zvláštní podmínky. Badatelům je ve studovně k dispozici rozsáhlá příruční knihovna a aktuální čísla běžného ročníku vědeckých a populárně naučných časopisů.

Pracoviště v hlavní budově Národního muzea

Studovna a výpůjční protokol (přijímá objednávky a zjišťuje signatury) jsou otevřeny v pondělí až čtvrtek od 9 do 18 hod., v pátek od 9 do 16 hod. Díla ze sbírkových a vzácných fondů (rukopisy, staré tisky, obrození, bibliofilie) se půjčují do studovny pouze registrovaným uživatelům, kteří vyplní tzv. badatelský list jako doklad o potřebnosti studia žádaného díla k určitému vědeckému záměru. Poskytují se také bibliografické a faktografické informace. Studovat je možné (od 15 let) pouze prezenčně. Na začátku roku 2007 prošly veřejně přístupné části Knihovny NM rozsáhlou rekonstrukcí.

Vznikla nová počítačová studovna v místnosti bývalého výpůjčního protokolu. Bývalý Kabinet knižní kultury byl přeměněn ve výpůjční protokol a šatnu.

Na webových stránkách Národního muzea

(<http://katalogy.nm.cz/ListkovyKatalogcely/popis.html>)

Meziknihovní výpůjční služba

Jestliže žádané dílo není ve fondech Knihovny NM, zprostředkuje knihovna na žádost svého uživatele výpůjčku tohoto díla prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby z jiné knihovny v ČR nebo za pomoci Národní knihovny ČR ze zahraničí.

1. půjčování monografií v rámci knihoven ČR (bezplatná služba)
2. pořizování kopií v rámci knihoven ČR (placená služba)
3. výpůjčka nebo pořízení kopie ze zahraničí (placená služba)

Na počítačích ve studovně je pro badatele připraven soupis knihovny Kinských a Nosticů, které jsou ve správě KNM, dále například digitalizované fondy oddělení časopisů. Přístup k internetu ve studovně: zdarma 1 hodina denně (pouze pro zaregistrované uživatele NM). Je zde i přístup k on-line databázím.

Od 1. 1. 2005 je platný nový Ceník služeb Knihovny NM, se kterým se můžete seznámit, stejně tak i s Knihovním řádem KNM platným od 1. 4. 2004, ve výpůjčním protokole a studovně KNM.

Oddělení služeb vyřizuje požadavky v pondělí až pátek 9–16 hod. (e-mail: marie_klucinova@nm.cz, tel. 224 497 158).

Poskytují se kopírovací služby, zhotovují se na objednávku černobílé fotokopie, digitální kopie a mikrofilmy.

Rukopisy a staré tisky se již nemikrofilmují, poskytují se pouze digitální kopie. Více informací na:

<http://www.nm.cz/knihovna-nm/sluzby.php>

Detailované oddělení časopisů KNM (býv. Místodržitelství zámeček) **Královská obora 56, 170 76 Praha 7**

Studovna periodik je otevřena vždy ve středu od 9.00 do 18.45 hod. Poskytuje také kopírovací služby.

(tel. 233 323 289, e-mail: zamecek@nm.cz)

<http://www.nm.cz/knihovna-nm/casopisy.php>